

ske vist repræsentere overlægen i retten, og muligt ville overlægens fremmøde i retten være uforløst; men overlægen ville dog under sagen retligt og faktisk være part: modpart overfor patienten eller den, der har begæret udskrivning.

2. Bør man indføre en særlig regel om indbringelse af protest mod tvangsindlæggelse indenfor en kort frist, f. eks. 24 timer, således at retten herefter har ansvaret for, hvilket tidsrum der må hengå, inden lægens endelige udtalelse skal foreligge, og inden dom, respektive kendelse, afsiges, medens de almindelige regler i retsplejeloven gælder for indlagte, der først fordrer sig udskrevet på et senere tidspunkt?

ad 2. De fleste tvangsindlæggelser på sindssygehospital eller psykiatrisk afdeling må — på grund af, at den pågældende anses farlig for sig selv eller for andre, jfr. lovens § 2, stk. 2 — nødvendigvis ske omgående, således at det ikke er muligt at afvente en administrativ myndigheds eller domstols beslutning. Mange indlagte udskrives efter få dages forløb, når de er faldet således til ro, at deres tilstand ikke længere skønnes farlig. En regel, hvorefter alle tvangsindlæggelser skulle forelægges domstolene til godkendelse, ville pålægge domstolene en ikke helt ringe arbejdsbyrde. Mod en sådan regel taler endvidere følgende:

Det vil være noget uklart, hvortil der sigtes med udtrykket „lægens endelige udtalelse“. Det kan være afgørelsen efter sindssygelovens § 4, hvorefter overlægen træffer afgørelse om, hvorvidt betingelserne for indlæggelse er opfyldt og patienten bør modtages til behandling for sin sygdom, men der må vel snarere antages at være sigtet til en udtalelse til retten om, hvorvidt den pågældende bør tilbageholdes. Reglen vil i hvert fald i realiteten indebære, at alle tvangsindlæggelsers lovlighed, uden at begæring derom var fremsat, skulle prøves af domstolene, herunder også de nævnte ganske kortvarige indlæggelser.

Dette vil betyde en videregående prøvelse end foreskrevet i grundloven, og efter justitsministeriets opfattelse vil det være en for vidtgående regel. Retten vil på det nævnte tidlige tidspunkt ikke have noget virkeligt grundlag for at bedømme, når en

udtalelse fra lægen i det enkelte tilfælde bør kunne foreligge.

Efter forslaget vil også den tvangsindlagte eller andre på hans vegne *straks efter indlæggelsen* kunne rejse spørgsmål om udskrivning og kræve det forelagt justitsministeriet til afgørelse og eventuelt kræve lovligheden af ministeriets afgørelse prøvet af en domstol. Den retsbeskyttelse mod ulovlig indlæggelse, som herefter vil findes, må efter de foreliggende erfaringer antages at være tilstrækkelig. Den foreslåede regel synes ikke reelt at kunne give nogen yderligere sikkerhed, men derimod at pålægge domstolene et ansvar, som de ikke har virkelige forudsætninger for at bære, og at medføre et betydeligt administrativt apparat, hvis nytte ikke vil stå i rimeligt forhold til de dermed forbundne ulemper.

3. Er der modstrid mellem fristen i § 9 og retsplejelovens § 469?

ad 3. Den frist, som er fastsat i forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje m. v. § 469, gælder forelægelse for retten, når der er fremsat begæring om retlig prøvelse af en frihedsberøvelses lovlighed. Den myndighed, som har besluttet frihedsberøvelsen eller nægtet at ophæve den, skal inden 5 søgnedage efter, at begæringen er fremsat, forelægge sagen for retten. Efter sindssygeloven og det sig dertil sluttende ændringsforslag er det justitsministeriets afgørelse, som skal prøves, og det vil kunne og skulle ske inden 5 dage efter, at det er begæret.

Fristen på 1 måned, inden hvilken justitsministeriet skal træffe afgørelse, er derfor ikke i strid med fristen i § 469.

Forsåvidt man vil hævde, at den tvangsindlagte eller den, hvis forlangende om udskrivning overlægen ikke har ment at burde imødekomme, allerede administrativt er berøvet sin frihed, og at derfor efter ordlyden af § 469 overlægen på begæring skal indbringe sagen for retten (ikke for justitsministeriet) inden 5 dage, må dertil svares, at en beslutning om frihedsberøvelse *eller nægtelse af at ophæve den* efter forslaget først foreligger, når justitsministeriet har truffet sin afgørelse. § 469 må fortolkes overensstemmende med de særlige regler, der måtte være givet i lovene om de forskellige arter af frihedsberøvelse.